

حال اگر پیشوای دین از طرف خود حکم (موقع شناس) نباشد از طرف دیگر در استنباط حکم تشکیل پارامان مذهبی ندارد از عقول جامعه روحانیت استعداد نموده پس ناچار با فرزای ناهنجار به نسخ و زوال دین کمک نماید چه ربطی به اصل دین دارد !!

(اسلام بذات خود ندارد عیبی هر عیب که هست در مسلمانی ماست)
 بعتقد آنکه ندارد آیه کریمه را عنده اصرموا بحبل الله جمیعاً ولا نفرقاً « نیز مفهومش اینست که این دین میان اجتماعی را دست جمعی حفظ کنید که « بدل الله مع الجماعه ». اکنون که در طی سخن اشارتی از شجره طبیه فیض وجود (که ربته آن غیب عالم امر و شاخه آن شهود نشأه خلق میباشد) بعیان آمد لازم است اشاره می‌نمایم به مسئله ربط حادث بقدیم (که از مسائل عویضه فلسفه است) بنعایم :
 حکم قا آنی (قدس سره) این راز مشکل را در طی یاف قصیده غرا چنین بیان میفرماید :

« بکی گفتان قدیم از اصل با حادث نه پرونده
 سپس پروندها با ذات بسی همتا چنانستی

بگفتم راست میگوئی و راه راست می‌بگوئی
 ولیکن آنچه میجتوئی عیان از این یافتنی

بجنید سرو را شاخ از نیم و ریشه پا بر جا
 نه جنید اصل آن اصلا و گر فرعش توانستی

از این تمثیل روشن شد که شخص آفرینش را
 حدوانی با قدم اندر طبیعت توامانستی

تصورت هست زاینده بمعنی هست پاینده
 بوجه از مکان بیرون بوجه در مکانستی

از آن پایندگی همراه با عقل گرانمایه
 وزین زایندگی همراه با پرون زمانستی

روان بو علی سینا ازین اشراف سینائی
 بزر خاک تاری پای کوبان کف زنانستی
 کس ارزی تریست پوید که «فآنی» چنین گوید
 سرايد مرحبا بالله که تحقیق آن چنانستی
 نگارنده نیز در قصيدة شاهد و مشهود (در شرح عوالم وجود) در طی تفسیر آیه
 نور شجرة طبیه تعالی الہی را اینکونه ستوده:
 هستی اندر ارض اعیان هشت از اکوان شجر
 اصل ثابت فرع نابت این شجر داراستی
 شرق اعیان را پسار و غرب اکوان را یمین
 خود نه شرقی و نه غربی شرق و غرب آراستی
 شرق او مصباح عقل و غرب وی مشکوکة نفس
 طبع کل ذیتون هیولی خود ز حاج اولادستی
 از جماد و نیت و حیوان و آنکه ازانسان تمام
 شعله‌ی مخروطی از ضوه صور برپاسنی
 معنی «نور علی نور» - انعکاس روح و جسم

این شجر رویید از ضرب مثل هقصید از اسماء وداد اعیان ثمر
 او ز واجب جلوه گر، معکن ازو پیداستی
 مخفی نماند که کریمه نور علی نور اشاره است به یکی از رازهای بزرگ علمی
 که آخرین قانون کشف فلسفه است در باب بخش جان و تن و آن عبارت است از
 «تعالی ایجایی و اعدادی» که بین روح و جسم برقرار می‌باشد و بدینجهت روح علت
 و جسم آلت وصول انسان است به کمال مطلوب چنانکه ما نیز بهمین اصل اشاره نمودیم
 که «معنی نور علی نور» - انعکاس روح و جسم «خذ فغتنم» (ح-ق)
 اکنونکه نسبت روح و جسم و اصل و فرع شجر طبیه وجود را شناخته اید قدری
 علف توجه بمطالب گذشته بنمایید که: